

A HUN-REN FINANSZÍROZÁSÁNAK STABIL ALAPJAI

a HUN-REN finanszírozási keretmegállapodás és közfeladat-finanszírozási rendszer

A HUN-REN Magyar Kutatási Hálózat 2025. októberi sajátos jogállású szervezetként való létrehozása óta a **kutatási és innovációs tevékenységét jelentő** – a HUN-REN törvényben meghatározott – **közfeladataihoz** kapcsolódó források jelentős részét **az állami költségvetés a HUN-REN és a Magyar Állam közötti több szintű megállapodási rendszer** szerint biztosítja. A megállapodásokat **első alkalommal 2025. december 15-én** írta alá a HUN-REN és a Magyar Állam részéről kijelölt kutatási és innovációs feladatokért felelős minisztérium.

Az állami költségvetés ilyen formán a 15 kutatási intézményt, mintegy 3400 kutatót és összesen 5000 munkavállalót jelentő kutatási hálózat **költségvetésének körülbelül 2/3-át fedezi**, amíg a hálózat **többi bevétele** döntően **európai uniós és hazai pályázati és** - jelenleg - **csekély mértékű piaci bevételekből** származik. Ezek az egyéb bevételek egyrészt hálózati szinten, másrészt az egyes kutatási intézményeknél jelentkeznek. Utóbbira a kutatási intézmények maguk pályáznak, maguk szerződnek és a felhasználásukban is teljes mértékben önállóak.

Hosszabb távon a fenntartható és még inkább a tervezhető működés, a megerősített stabilitás és a nemzetközi összehasonlításban **versenyképesnek tekinthető kutatási és innovációs tevékenység** az állami, a pályázati és az ipari bevételek **1/3-1/3-1/3 arányát követelné**. A külső források nagyobb mértékű bevonása jelenti a fejlődési lehetőség következő szintjét. A cél mindenképpen ez az arány, így növelve a kutatási hálózat rendelkezésére álló források teljes összegét. Ez azt is jelenti, hogy mind hálózati szinten, mind a kutatási intézmények esetében **kiemelt erőfeszítéseket kell tenni a pályázati aktivitás és sikeresség, valamint az ipari kapcsolatok erősítése érdekében**. Ezek kereteinek elősegítésére és megteremtésére kiemelt figyelmet fordít a hálózat.

Mindezek mellett a HUN-REN működéséhez **az állami forrásoknak erős alapként kell szolgálniuk, és ezek** – akár szerződésen túli folyamatos – **emelése is egyértelmű érdek**, hogy a HUN-REN a kutatásokon és az innováción keresztül a társadalmi, gazdasági és környezeti kihívások megoldásához értékteremtő módon minél jobban hozzá tudjon járulni. Az állami finanszírozástmeghatározó keretmegállapodás és a következő 6 éves időszak közfeladat-finanszírozási szerződése ennek kereteit biztosítja. Ezekben értelemszerűen a mindenkor kormány – mint a közfeladat „megrendelője” – saját megközelítése szerint érvényesíti tudománypolitikai szemléletét, a szerződés kiigazítása a felek egyetértésével lehetséges.

A HUN-REN állami finanszírozását biztosító 25 éves keretmegállapodás és 6 éves közfeladat-finanszírozási szerződés

A HUN-REN kutatási és innovációs (és az ezekhez kapcsolódó egyéb) tevékenységének és közfeladatainak ellátásához szükséges finanszírozást, az Állam részéről a kiszámíthatóság, a tervezhetőség, illetve a stabilitás szem előtt tartásával tett elköteleződést a **25 éves keretmegállapodás biztosítja**. Ez a dokumentum a finanszírozás alapelveit, garanciáit, valamint a HUN-REN, mint „szolgáltató” és a Magyar Állam részéről kijelölt minisztérium (kutatási és/vagy innovációs minisztérium), mint „megrendelő” közötti együttműködés szabályait határozza meg.

A HUN-REN működésének és finanszírozás garanciájaként már a HUN-REN törvény is rendezi, de a keretmegállapodás is megerősíti, hogy a HUN-REN finanszírozása **az éves költségvetési tervezés során**

előresorolt tényező. A hatályos keretmegállapodást az Állam egyoldalúan csak többletforrás biztosítása érdekében módosíthatja. A megállapodás rendelkezik továbbá arról is, hogy a finanszírozás mértéke – a HUN-REN-nek meghatározott közfeladat volumenének változatlansága mellett – a tárgyévi fogyasztói árindex értékével, de legfeljebb 8.5%-kal növekszik évről-évre.

A 25 éves keretmegállapodáson túl a HUN-REN és az Állam **hat év időtartamra szóló közfeladat-finanszírozási szerződést (KFSZ)** kötött, amely a finanszírozás és a hálózat által ellátandó közfeladatok (kutatás és innováció) fő elemeit, céljait, volumenét, a teljesítés indikátorait, mérőszámait, valamint a kiemelt tematikus kutatási prioritások körét határozza meg, továbbá rendelkezik a támogatás mértékéről és az értékkövetési szabályokról, valamint a közfeladat-ellátás rendszeres közös értékelésének és felülvizsgálatának rendjéről is. A szerződésben foglaltakat annak tárgyalásai során a minisztérium a finanszírozás feltételeként szabta, és ezáltal a HUN-REN működését egy **teljesítményalapú finanszírozási modellben határozta meg**.

A HUN-REN állami finanszírozási struktúrája

A közfeladat-finanszírozási szerződés alapján a **HUN-REN állami finanszírozása két fő elemből áll:**

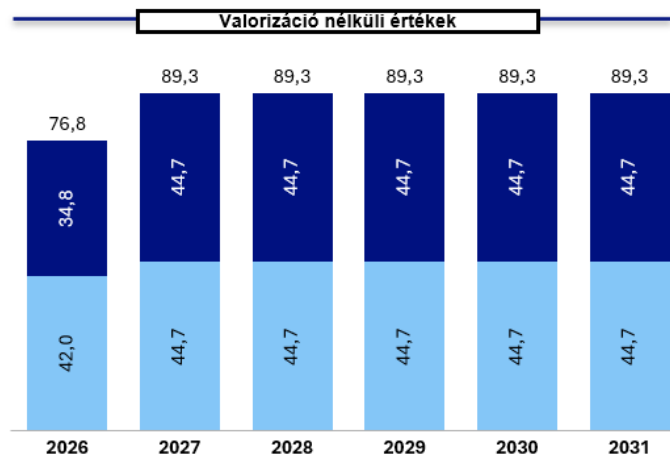
1. **alaptámogatás**, amely a stabil működés alapját biztosítja,
2. **teljesítményarányos támogatás**, amely az indikátorok teljesítéséhez kötődik.

2026-ban számszerűsítve a HUN-REN:

1. **42,2 milliárd forint alaptámogatásra**, valamint
2. **34,6 milliárd forint teljesítményarányos támogatásra** jogosult (utóbbi indikátoronként legalább 80%-os teljesítményszint elérése esetén, utólagos elszámolással hagyja jóvá a minisztérium).

2026. január 1-től az Állam az adott évi alaptámogatást a HUN-REN részére negyedévente előre, egyenlő részletekben folyósítja. A teljesítményarányos támogatás első alkalommal a 2026. évi teljesítménycélok alapján, a 2026. év során, előlegként, két részletben (az első és a harmadik negyedévben) fizeti ki az Állam.

2027-re mindkét finanszírozási elem több mint **44 milliárd forint**ra emelkedik, így az Állam által nyújtott támogatás teljes összege megközelíti a **90 milliárd forintot**. A finanszírozás összege 2031-ig az inflációhoz igazodva, évente legfeljebb 8,5%-kal növekedhet.

1. ábra A nominális bázis alaptámogatási és teljesítményarányos támogatási összegek

A teljesítményalapú finanszírozási modellhez kapcsolódó feltételek három pillére

A KFSZ három, egymással összefüggő pillér mentén határozza meg a működést.

A finanszírozás célja, hogy **egységes, mérhető és ösztönző** keretben kapcsolja össze a kutatási kiválóságot, a nemzetközi együttműködéseket, a tudományos utánpótlás erősítését és az innovációt. **A cél a kutatói közösség elismerése és motiválása**, a magyar tudományos teljesítmény nemzetközi szintű erősítése, valamint a HUN-REN hosszú távú, stabil és versenyképes működésének biztosítása.

Mindezek érdekében a közfeladat-finanszírozási szerződés a teljes hálózatra vonatkozóan **teljesítményindikátorokat (18), akciókat (7) és kiemelt tematikus kutatási prioritásokat (24)** határoz meg. A kutatási intézmények ezeket az általános célokat figyelembe véve tervezik kutatási és innovációs, illetve az ezekhez kapcsolódó egyéb közfeladataikat és mindezek teljesítéséhez a HUN-REN egésze is hozzájárul. **Fontos azt kiemelni, hogy a kutatási intézmények teljesen önállóan járnak el** az indikátorok és az akciók tevékenységükbe való tervezésekor.

1. Teljesítményindikátorok (18 indikátor)

A teljesítményalapú rendszer elsődleges célja a tudományos kiválóság ösztönzése, a tudományos teljesítmény támogatása az alábbi négy fő területen:

1. publikációs teljesítmény (mennyiség és minőség),
2. nemzetközi együttműködések és pályázati eredmények,
3. kutatói utánpótlás fejlesztése,
4. innovációs teljesítmény (szabadalmak, spin-off vállalkozások, ipari kapcsolatok).

A közfeladat-finanszírozási szerződés a fenti négyes tagolásban, ezen belül pedig 18 számszerűsített bázis- és célértékekkel rendelkező indikátor esetére határoz meg olyan célokat, amely egyben a teljesítményalapú finanszírozás alapját is jelenti. Az **indikátorok egyes szempontjai** – például a kiemelt régiós tudományos együttműködés földrajzi elemeinek meghatározása – a KFSZ tárgyalások során a minisztérium, mint „megrendelő” kifejezett kérésére kerültek beemelésre a KFSZ-be.

Az KFSZ-hez kapcsolódó **indikátorokat hálózati szinten kell teljesíteni**, amely lehetőséget ad arra, hogy az intézmények a tudományos profiljaikat és erősségeiket kihasználva eltérő mértékben járuljanak hozzá az indikátorok hálózati szintű célértékeinek teljesítéséhez.

Ugyanakkor a **hálózaton belül az indikátor-vállalások** – a főigazgatókkal több körben folytatott egyeztetést követően – a kutatási intézmények között le vannak osztva.

Indikátor megnevezése	Indikátor súly	Teljesítmény-arányos támogatás 2026-ban (millió Ft)	Teljesítmény-arányos támogatás 2027-től évente (millió Ft)	Bázisérték (2024)	2026. évi célérték	2031. évi célérték	2024-2031 közötti növekmény mértéke
1.1. Kompozit publikációs minőségi kibocsátás indikátor	32,5%	11 232	14 510	4 403 db	4 469 db	5 504 db	25%
1.2. Összes idézettség a Scopus alapján	7,5%	2 592	3 348	38 914 db	39 497 db	48 643 db	25%
1.3. Magyarországi egyetemi társszerzős publikációk aránya	10%	3 456	4 465	59,5%	60,7%	80,0%	20,5 százalékpont
2.1. Kiemelt régiós nemzetközi társszerzős publikációk száma (régiók: (1) Kelet- és Délkelet-Ázsia, (2) Közép-Ázsia, (3) Nyugat-Balkán, (4) USA)	7,5%	2 592	3 348	904 db	925 db	1 275 db	41%
2.2. További külföldi társszerzős publikációk száma (minden további ország)	2,5%	864	1 116	989 db	1 006 db	1 276 db	29%
2.3. Nemzetközi KFI pályázati bevétel	2,5%	864	1 116	4 073 941 655 Ft	4 166 187 469 Ft	5 700 000 000 Ft	40%
2.4. Beadott ERC + MSCA pályázatok száma	2,5%	864	1 116	57 db	59 db	94 db	64%
2.5. Elyert ERC + MSCA pályázatok száma	2,5%	864	1 116	8 db	8 db	16 db	100%
2.6. Nemzetközi konferenciarendezések száma	2,5%	864	1 116	26 db	29 db	45 db	73%
3.1. Középiszolások bevonása	2,5%	864	1 116	vállalás a 2026. évre: 2 543 fő	2 543 fő	3 306 fő	30%
3.2. Kutatásokba bekapcsolódó alap- és mesterszakos hallgatók száma	2,5%	864	1 116	301 fő	306 fő	385 fő	28%
3.3. Kutatásban részt vevő magyar doktori hallgatók száma	2,5%	864	1 116	378 fő	384 fő	484 fő	28%
3.4. Kutatásban részt vevő külföldi doktori hallgatók száma	2,5%	864	1 116	66 fő	67 fő	84 fő	28%
4.1. Szabadalmi és növényfajta-oltalmi bejelentések száma	5%	1 728	2 232	46 db	49 db	138 db	200%
4.2. Harmadik fél részére nyújtott KFI jellegű szolgáltatási bevétel	5%	1 728	2 232	1 705 000 000 Ft	1 802 614 967 Ft	3 922 000 000 Ft	130%
4.3. Szellemi tulajdon hasznosításból származó bevétel	5%	1 728	2 232	721 445 353 Ft	772 191 845 Ft	2 000 000 000 Ft	177%
4.4. Létrehozott hasznosító (spin-off) vállalkozások száma	2,5%	864	1 116	0 db	3 db	összesen 20 db	-
4.5. Hasznosító (spin-off) vállalkozásokba bevont külső forrás	2,5%	864	1 116	0 Ft	0 Ft	összesen 2 000 000 000 Ft	-

2. ábra A HUN-REN közfeladat-finanszírozási szerződésben meghatározott teljesítményindikátorok

2. A KFSZ akciók (7 akció)

A teljesítmény-indikátorok mellett a HUN-REN közfeladatainak teljesítéséhez kapcsolódik **hét átfogó, nem minden esetben számszerűsíthető eredményterméssel járó akció** 2027. december 31-ig történő elvégzése is. Ezeket a finanszírozási feltételek tárgyalásai során az Állam olyan kiemelt jelentőségű (szakpolitikai) témákban határozta meg, amelyek a HUN-REN céljai, küldetése, erősödése és versenyképessége szempontjából is stratégiai jelentőségűnek minősülnek:

- 1) Éves „megrendelői” kutatási kapacitás biztosítása a szakpolitika számára;
- 2) Tudománykommunikációs aktivitások;
- 3) Technológia transzfer vállalat működtetése;
- 4) A HUNRENTECH keretében egykapus, piacorientált szolgáltatóközpont létrehozása ipari szereplők számára;
- 5) Közös vállalati-kutatóintézeti laborok létrehozása;
- 6) Kutatási infrastruktúra-fejlesztési ütemterv (*roadmap*) kidolgozása;
- 7) Egységes kutatói életpálya-modell kidolgozása és működtetése.

3. Kiemelt tematikus kutatási prioritások (24 terület)

Az Állam által biztosított **források feltétele volt** az is, hogy **a HUN-REN kutatási intézmények kutatási tevékenysége illeszkedjen Magyarország kutatási stratégiájára, a Neumann János Program 4 fókuszterületéhez**, valamint a kutatás-fejlesztés-innovációs ökoszisztéma szakértőinek és érintettjeinek, továbbá a HUN-REN főigazgatók bevonásával kialakított és véglegesített, a társadalom és a gazdaság szempontjából kiemelten fontosnak **minősülő 24 db kiemelt tematikus kutatási prioritáshoz**. Ilyen formán a HUN-REN tevékenysége illeszkedik Magyarországra, a magyar társadalom és a gazdaság szempontjából egyaránt kiemelt fontosságú tématerületekhez.

NJP fókuszterület	Tematikus kutatási prioritás címe
Biztonság és védelem	Csillagászat
	Föld és légkör
	Kiberbiztonság
	Űrkutatás
Digitális átmenet	Automatizálás és autonóm rendszerek
	Detektorfejlesztés
	Kvantumtechnológia
	Matematika
	Mesterséges intelligencia
Egészséges élet	Agy és idegtudományok
	Állategészségügy
	Egészségmegőrzés
	Fertőzőes betegségek
	Kiemelt népbetegségek
	Prevenció és diagnosztika
	Új terápiás eljárások fejlesztése
Környezet és energia	Biotechnológia
	Egészséges élelmiszerek és élelmiszerbiztonság
	Energiatárolás és -szállítás
	Környezet- és természetvédelem
	Megújuló és szintetikus energiaforrások
	Nanoszerkezetek és funkcionális anyagok
	Nukleáris technológia
	Ökológia és biodiverzitás
	Talaj, víz, levegő

3. ábra A Neumann János Program 4 fókuszterülete és 24 tematikus prioritása

Fontos megállapítani, hogy a 4 fókuszterület, illetve a 24 kiemelt tematikus kutatási prioritás **széles skáláját adja a HUN-REN tudományterületeknek**, illetve a **HUN-REN ezen túl is finanszírozhat egyéb besorolás alá eső tudományos tevékenységet.**

Az Állam által a teljesítményalapú finanszírozása biztosítása érdekében a **KFSZ tematikus irányaihoz illeszkedő kutatások** számszerű aránya 2028 decemberéig minden évben el kell érje a 66,6%-ot, míg 2029. januárjától immáron a kutatások ráfordításainak kell elérnie minden évben a teljes kutatási ráfordítások legalább 66,6%-át. A kiemelt tematikus kutatási prioritások közé be nem sorolható kutatásokat a HUN-REN a rendelkezésére álló források terhére támogathatja.

A teljesítményarányos finanszírozáshoz kapcsolódó elemek nyomonkövetése, riportálása

A KFSZ értelmében a közfeladatok ellátásának követése és a vállalt teljesítménycélok teljesítésének Állam felé való bemutatása érdekében a HUN-REN a tárgyévet követő év június 15-ig nyújtja be beszámolóját a kormány által kijelölt minisztériumnak (kutatási és innovációs tárca), amelyhez augusztus 15-ig a publikációs indikátorokhoz kapcsolódóan korrekciót is tehet. Ennek alapján a kutatásért és innovációért felelős minisztérium szeptember 30-ig kiállítja az elfogadó nyilatkozatot a teljesítményarányos rész teljesülésének elismeréséről, így a teljesítményarányos állami forrásra való jogosultságról. A teljesítményarányos finanszírozási rendszer indikátorai évről-évre, a KFSZ-ben meghatározott bázisértékhez képest, egyenként, önállóan kerülnek értékelésre, figyelembevételre és

elszámolásra. Az adott tárgyevi túlteljesítés indikátoronként a következő évekre időbeli korlátozás nélkül tovább gördíthető, alul teljesítés esetén pedig az Állam jogosult az érintett teljesítményarányos támogatás összegét a negyedik negyedévben esedékes alaptámogatás előlegéből levonni.

A rendszer működését egy dedikált **KFSZ monitoring mechanizmus** támogatja. Az egyes indikátorokhoz kapcsolódó, kutatási intézmények között összehasonlítható **teljesítményértékelés** részleteinek kidolgozása még folyamatban van. A kutatási intézmények 2026 Q1-re az első adatszolgáltatásokat megtették. Az indikátorok teljesítését követő monitoring rendszernek 2027-től kell teljesen működnie, a 2026. év feladata, hogy a főigazgatókkal közösen részleteiben kidolgozásra kerüljön ennek rendszere.

Hosszú távú célok, működési stabilitás, teljesítmény és kiválóság ösztönzés, további források bevonása

A keretmegállapodás és a KFSZ együttesen egy olyan rendszert hoz létre, amely

- ösztönzi a kutatási kiválóságot és a mérhető teljesítményt,
- erősíti a nemzetközi jelenlétet,
- támogatja a kutatói utánpótlást,
- elősegíti az innováció gazdasági hasznosulását,
- és biztosítja a HUN-REN stabil, kiszámítható és versenyképes működését hosszú távon.

Budapest, 2026. április 29.